

משה סימן תרב אפרים

י. אין לומר ענינו בחדת השיץ כיא כשיש שם בביהכ"נ (יב) עשרה שמתענים ומן הסתם יש עשרה כיון שהוא אחד מדי צומות ואם אנשים בה מעט ויש מהם שאין מתענים סחמת חולי או שידוע שלא ירשמו התענית לפי שיו"ש שלהם הוא כמ"ש לעיל (יג) אין לשיץ לומר ענינו ואם לא היו בשעת אמירת רפאנו ובאו אחר רפאנו אומרה בברכת שומע תפלה ואם באו אחר שית אומרה אחר שים שלום בלא חתימת ברכה כמ"ש לעיל בשכח והיה כזה:

יא. אחר שגמר השיץ התפלה אומרים אבינו מלכינו ובמקום שנוהגים לומר אחר תפלה הוידוי אשמונו כו' אל ארך אפים אתה וי"ג מדות אומרים בדרב"י ואח"כ אומרים אבינו מלכנו (יד) ונוסלין על אפים ומתחנני ואם חל ביום ה' אומרים אחר א"מ והוא רחום כו' ואמ"י בבית האבל שאין אומרים והוא רחום ותחנון מ"מ אומרים א"מ (ענין ח"י וז"ל וז"ל ק"י קל"ח):

יב. אם יש ברית טילה בביהכ"נ שאין אומרים וידוים והוא רחום ותחנון אעפ"כ אומרים א"מ בגמר התפלה בקול רם ואומרים חצי קריש אחר א"מ ואם חל ביום ה' אומרי אח"כ אל איא כו': יג. בא"מ אומרי חדש עלינו וא"מ קרע כו' (טו) וז"ל א"מ קרע עד א"מ הצמח כו' השיץ מתחיל והצבור עונין אחריו כל א"מ בפ"ע:

יד. מוציאין ס"ת וקורין שלשה אנשים בפי' ויחל כמנהג בשאר ת"צ ואף אם חל ביום ב' רוחין פרשה השבוע וקורין ויחל ונוהגים כשמיניע לשיב סחרון אפ"כ כו' הקהל אומרים בקול רם וכן כשמיניע להי"ג מדות אומרים הקהל בקול רם ה' ה' עדינקה וכן בוסלחת כו' ונחלתנו ובכל אלו יש להקורא ומי שעלה לתורה לשתוק ואחר שיסיימו הקהל יקרא הקורא בדרב"י וזה העולה לתורה עמו בלחש כי הקהל אומרים מסוקים אלו דרך בקשה אבל הקורא ועולה אין רשאים לקרות דרך בקשה (ענין זא"ר סיען תקס"ו) ויש נוהגים לומר בשעת הוצאת ס"ת י"ג מדות ויהי"ר שאומרים בריה"ו וכן בכל עשיית בציג ובב' והי' בשעה שמוציאין לקרות רק בשבת תשובה אין אומרים י"ג מדות ויהי"ר רק בריך שמי' כמו בשאר שבתות:

טו. אין קורין לעלות לס"ת רק מי שברעתו להתענות ולהשלים ואם חל ביום ב' או ביום ה' שבלא זה היו קורין בתורה בפרשת השבוע אע"פ שעתה קורין ויחל יכול לעלות אף מי שלא יתענה וישלים (ענין זא"ר ס"י תקס"ו ול"ע) ומ"מ בלא צורך אין לעשות כן ומוטב שיעלה מי שיתענה וישלים ואף אם חל ביום ה' ודוקא לעלות ולקרות לתורה אבל להגבי' ולגלול הס"ת אין להקפיד ויכולים לכבד ההגבה וגלילה אף לפי שלא יתענה:

טז. אם יש כהן אלא שאין מתענה יצא הכהן מביהכ"נ ויקרא ישראל המתענה ואם יש שם כהן אחר אין לו לצאת לבטל שמיעת קריאת ס"ת ואם חושש שיקרא לו לעלות יאמר לחזן שלא יקראוהו: יז. מי שקראוהו לעלות לתורה שסבורים שיתענה והוא יודע שלא יתענה אם חל בב' והי' יעלה ואם לאו יאמר שלא יתענה היום ולב"ד אינו עולה ויקרא אחר, ואם הוא יודע בעצמו שאינו יכול

קצה המטה

גבורים (לצעלי ומס"י ז"ל) האריכו לדייק ומסרס"ל כן יע"ש ועי' צק' חו"מ סס וסומענין יצמר. (יב) עשרה עומ"ש סומחצר צעני"ת ס"י תקס"ו זדין ד' לומות סדעת חקל"ת גדולים סל"ל עשרה כמוצ"ל צצרכ"י וציסיע"ק סס חל"ל כצר דחו דצריהס צצו"ת חסוצה ומלסצס חלו"ח סס"י כ"ח וללחציו ודצני סצו"ת כרל"ן וצפרט מוקס סיס חסס צרכה לצטלה ע"ש וצצו"ת גורן דול ס"י כ' וצק' עדות ציוסף דקכ"ס ע"צ וצו"ח וצצריס סיק חלו"ח ס"י רפ"ע תק"ל וצו"ח ס"י תקס"ו צלודך ע"ש. (יג) איז לס"ץ כו' צל"ר ס"י תקס"ו כ' דומ"י ילומר סס"ץ לו"תו צצ"ת כיון סחול

ח"ל וכ"מ צחצ"ו רצצ"ל ס"י פ"ח וכ"פ צצלס"ע סס סק"ד וכן צח"י"ל וצפומ"ג ח"ל סק"ס חכ"ח צל"ע ועי' צק' חו"מ סס סמייסצ צצו"ע ומסיק לדינ"ל דיחצרי צצ"ת ככ"ל וצפרט כסיס רוצ סומחעני צצ"חכ"כ וכמדומה סל"ן כוסגין כן ול"ע ועי' צצע"ת ומס"כ צק"ק סלפ"ז יע"ש ודו"ק (יד) ונוסלים על אפים כו' ויס כוסגין ליפול על אפים אחר הוידוי וי"ג מדות ואח"כ אומרים חציו מלכינו וציוס צו"ס חומריס ויסי רחוס אחר ח"מ ול"ל ציוס צו"ס. (טו) ומן ח"מ קרע כו' ויס כוסגין ססס"ץ וחתיל צל"מ חחזיכנו

צחצוצה

מטה סימן תרב אמרים פה

להתענות ויצטרך לאכול בצנעא ובוש לומר ברכים שלא יתענה יכול (טז) לעלות [ז] כי גדול כבוד הבריות אבל בקריאת בית במנחה לא יעלה כמיש בסעף כ"ה :
 יח. אם (יו) יודע בעצמו שלא יתענה לא יהי שיין היום כי אינו יכול לומר צום תעניתו ואם אירע שנעשה שיין או לא יאמר ענינו בין גואל לרופא רק יאמר כשומע תפלה ביחיד ולא יאמר ביום צום תעניתו רק יאמר ענינו ביום צום התענית הזה ואם אין שם שיין אחר רק זה שאינו מתענה יכול להיות שיין לכתחלה ולומר כשומע תפלה ענינו ביום צום התענית הזה כי מוטב לעשות כן מלבטל אמירת קריש וברכו בצבור :
 יט. אם חל ב' והי' אומר השיין בגלילת הסית יהיר מלפני אבינו כי והזכרת נשמות כמו בכל השנה ואם חל בא' או ברי' א"א יהיר ולא הזכרת נשמות רק אם יש יארציט מזכיר נשמות וטחזירין הסית למקומה ואמרים אשרי ובא לציון כו' לרוד ה' אורי :
 כ. בציג מתחילין לומר תהלים לפני העמוד ואמרים כל הימים שבין ריה לעייכ לבר משבת שהם ה' ימים בכל יום ספר א' או למיד קפיטל ומי שלא אמר יום א' ישלים בפיע ביום שאחריו בכדי לסיים כל תהלים קודם ערב יום כפור :
 כא. אף מי שהוא בעל משא ומתן (יח) נכון שבימים אלו ימעט במים רק בדרך עראי ויעשה תורתו קבע כמיש בפי' תריג ומכיש ביום זה שהוא יום תענית ומיתת צדיקים שאין לוזו מביהכ"נ או ביהמ"א לא לרבר הברחי וציג [ח] ויש לתת צדקה ביום התענות ויש משערין מה שהי' אוכל ביום זה [טז] ונותן לעניים :
 כב. אף מי שא"א לו להתענות עפי' רופא מומחה חייב לברך תחלה וכוף (ועיין סי' תרי"ח וסי' קל"ו וסי' ר"ד) ומי'ם יאכל בצנעא גם לא ינהוג עירונין בעצמו רק יאכל מה שצריך לקיום נפשו וכן מי שהותר לו לשי שיט שלו הוא מי'ם לא יאכל למעדנים ולהיות שותה שכור כי די לו בזה שכל העולם כולו רעב והוא שבע :

אלף למטה קצה המטה

[ז] כי גדול כבוד הצדיות עיין סי' תקס"ו וצ"א סי' קל"ה מדעת הצ"ח ואמונת שמואל טיעלה וצ"י וצ"ז ס"ל שלא יעלה וכן הסכים הא"ר והמ"א דליכא חיסור אם עולה. [ח] ויש לתת לזקה כו' חכי אמרי' אגרא דמעניתא לזקה ואלותיות מענית חת עני גס אסמכה ילדק יומשפט ימכון כו' ר"ת לוס ועי' צ"א צס החזק' דמח"ט מפטירין דרשו דכתיב שונו ימשפט יועשו ילדקה ונראה שזו מרומז אותיות לוי' צרית למפרע. [ט] ונתן לעניים עיין צמ"ט ספרי מוסר צס חירושלמי ואני צעניי הכינותי שהי' דוד מתענה ומוקדיש סעודתו לשמים ואף שזה הוא תענית לצור הוא נכון לעשות כן.
 לעלות מי שאיני מתעני ע"כ הוי סי' צרכה וכ"כ צענא"ס ס"א ק"ק ט"י י' חבל צשחרית אם צום לומר שאיני מתעני יכול לעלות וכמ"כ המח' כאן וכמוצא בחר"ח סי' תקס"ו ע"ש ועיין צס' חר"ח שס מ"ש צאורכ צעניני' אלו ואכמ"ל. (יז) יודע צעלמו כו' וצתפלת שחרית כשחול מוספק אם יתענה מותר להחפלו ולומר ענינו צין גואל לרופא כ"כ צשו"ת שו"מ מהד"צ סי' כ"ח עי"ש צאורכ. (יח) נכון שצימים אלו כו' עיין צס' חר"ל צעמוד תתפלה סי' ל"ו צס חרמ"ק ז"ל שיחכג צעש"ת כמו צחוס"מ שלא לעסוק צמלכח שאינו דבר אצד רק צעסק חחורס וחתסוצס וחתצודדת ע"ש וכ"כ צריש סי' יע"ד צס חר"ז"ל וצונטי"ו סי' חל"ד וצצצו מוסר הציאו וסי' ח"ח להרא"ש ז"ל לקרות צימים אלו אגרת חסוצס לרי יוכס וכלקמן סי' חרי"ג ס"ד ורצותינו סלדיקים זי"ע הזסירו אותנו ג"כ ללמוד צימי חתסוצס סלי חסוצס לרמז"ס